MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA
(GURISDIZZJONI KOSTITUZZJONALI)

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH ZAMMIT MC KEON

Seduta tat-30 ta' Jannar, 2014

Rikors Numru. 24/2010

David Mifsud (ID63370M)

kontra

L-Onorevoli Prim Ministru,
L-Avukat Generali,
il-Kummissarju tat-Taxxa fuq il-Valur Mizjud,
il-Kummissarju tal-Pulizija

Il-Qorti :

I. Preliminari

Rat ir-rikors prezentat fit-23 ta` Marzu 2010 fejn ir-rikorrent ighid hekk –

1. Illi bejn l-1996 u l-2003 ir-rikorrent kien jiggestixxi negozju ta` accessorji ta` karozzi tramite kumpanija bl-isem ta` Davison Co. Limited u bhala tali huwa kien irregistrat mal-Kummissarju tat-Taxxa fuq il-Valur Mizjud skont l-Att tal-1998 dwar Taxxa fuq il-Valur Mizjud (Att Numru XXIII tal-1998) u regolamenti maghmula bis-sahha tal-istess Att ;

2. Illi permezz ta` sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta` Gudikatura Kriminali tas-7 ta` Frar 2002 (ara Dokument `DM1` hawn anness) ir-rikorrent instab hati talli `a nom u in rapprezentanza ta` Davison Co. Limited u bhala persuna registrata mal-Kummissarju tat-Taxxa fuq il-Valur Mizjud skont l-Att ta` l-1998 dwar Taxxa fuq il-Valur Mizjud (Att. Nru XXIII ta` l-1998) u regolamenti maghmula bis-sahha ta` l-istess Att, naqas sal-hmistax-il jum tat-tieni xahar li jigi wara l-ahhar jum li fih intemmu z-zminijiet relattivi li jibghat lill-Kummissarju tat-Taxxa fuq il-Valur Mizjud id-denunzji tat-taxxa ghaz-zminijiet ta` taxxa li ntemmu fil-31 ta` Ottubru 1999, fil-31 ta` Jannar 2000, fit-30 ta` April 2000 u fil-31 ta` Lulju 2000, u dan bi ksur tal-artikoli 27(1) u 76(c) ta` l-Att Nru. XXIII ta` l-1998` u ikkundannatu ghall-piena ta` Lm 100 multa (illum €232.94), b`ordni sabiex fi zmien xahrejn mid-data tas-sentenza jikkonforma ruhu mal-ligi u fin-nuqqas jehel multa ohra ta` Lm 6 (illum €13.98) ghal kull jum li matulu jkompli n-nuqqas wara li jghaddi l-imsemmi zmien ;

3. Illi sussegwentement ir-rikorrent hallas il-pagamenti dovuti fir-rigward tal-hlas tat-taxxa u difatti gie deregistrat mad-Dipartiment tat-Taxxa dwar il-Valur Mizjud ;

4. Illi pero` r-rikorrent ma rrealizzax li huwa kellu ukoll ihallas multa ghal kull gurnata li huwa naqas milli jottempera ruhu mal-ordni tal-Qorti fil-precitata sentenza ;

5. Illi b`rizultat ta` dan ir-rikorrenti gie akkuzat talli naqas li jottempera ruhu mal-ordni tal-Qorti kif fuq inghad ghall-perijodu bejn it-8 ta` April 2002 u l-1 ta` Settembru 2003. Permezz ta` sentenza tas-17 ta` Novembru 2005 ir-rikorrent instab hati ta` din l-akkuza mill-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta` Gudikatura Kriminali li ikkundannatu jhallas penali ta` Lm 3,132 (ekwivalenti ghal €7295.60) ;

6. Illi permezz ta` sentenza ohra tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta` Gudikatura Kriminali fl-ismijiet Il-Pulizija (Spettur Alexander Paul Miruzzi) tal-20 ta` Frar 2008 (ara Dokument `DM2` hawn anness) ir-rikorrent rega` instab hati talli naqas li jikkonforma ruhu mal-ligi skont l-ordni tal-Qorti kif kontenuta fis-sentenza taghha tas-7 ta` Frar 2002 u ikkundannatu ghall-hlas ta` multa ta` €11,111.11 riferibbilment ghall-inottemperanza tieghu bejn it-12 ta` Settembru 2003 u l-14 ta` Novembru 2005

7. Illi b`hekk gie li r-rikorrent, minkejja li hallas it-taxxa kollha dovuta minnu, kellu jhallas penali fuq dik it-taxxa mhux ghal darba izda ghal darbtejn peress illi gie ipprocessat f`zewg okkazjonijiet separati riferibbilment ghall-istess nuqqas, u cioe` ghall-fatt illi l-hlas sar tardivament

8. Illi t-tardivita` fil-pagament fl-aghar ipotesi tista` biss titqies li hija reat permanenti u illi ghalhekk f`din l-ipotesi dan ikun reat wiehed u uniku u ma seta` qatt ir-rikorrent jigi misjub hati darbtejn u ippenalizzat darbtejn ghall-istess reat ;

9. Illi dan jammonta ghal ksur car tar-regola ne bis in idem u kwindi ghal ksur tad-drittijiet fundamentali tar-rikorrent kif imharsa permezz tal-Artikolu 39 tal-Kostituzzjoni, l-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem u l-Artikolu 4 tas-Seba` Protokoll tal-istess Konvenzjoni ;

10. Illi inoltre kif jidher mir-records tad-Dipartiment tat-Taxxa dwar il-Valur Mizjud (ara Dokument `DM3` hawn anness) ir-rikorrent ma ghandu ebda pendenzi dwar hlas ta` taxxa ut sic filwaqt illi qieghed imnizzel bhala debitur fir-rigward ta` zewg penali separati, it-tnejn li huma b`referenza ghall-istess nuqqas li dwaru r-rikorrent gie mmultat fil-proceduri kriminali ;

11. Illi kwindi anke d-dispozizzjonijiet tal-Artikolu 83(3) tal-Att dwar it-Taxxa fuq il-Valur Mizjud jammontaw ghal ksur tal-Artikolu 39 tal-Kostituzzjoni, l-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem u l-Artikolu 4 tas-Seba` Protokoll tal-Konvenzjoni Ewropea fil-konfront tar-rikorrent safejn dawn jippermettu li jittiehdu proceduri separati u jippermettu l-impozizzjoni ta` diversi penali riferibbilment ghall-istess nuqqas ;

12. Illi minkejja li r-rikorrent ghamel talba taht l-Artikolu 406 tal-Kap.76 tal-Ligijiet ta` Malta u petizzjoni lill-President ta` Malta sabiex tinhafirlu l-multa imposta bis-sentenza tal-20 ta` Frar 2008 dawn it-tnejn gew michuda (ara Dokument `DM4` u Dokument `DM5` hawn annessi), bil-konsegwenza li r-rikorrent ghadu jsofri l-ksur tad-drittijiet fundamentali tieghu kif fuq inghad, anzi dan ir-rifjut minnu nnifsu jkompli jipperpetwa l-ksur tad-drittijiet fundamentali tar-rikorrenti ;

13. Illi ghaldaqstant wara li ezawrixxa kull rimedju ordinarju li seta` kellu r-rikorrent qieghed jipprocedi bl-istanti kawza sabiex jikseb (i) dikjarazzjoni illi l-fatti kif fuq esposti jammontaw ghal ksur tal-jeddijiet fundamentali

tieghu u partikolarment tal-Artikolu 39 tal-Kostituzzjoni, tal-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropea u tal-Artikolu 4 tas-Seba` Protokoll tal-istess Konvenzjoni ; (ii) dikjarazzjoni illi l-Artikolu 83(3) tal-Att dwar it-Taxxa fuq il-Valur Mizjud jilledi d-drittijiet fundamentali tar-rikorrent taht l-Artikoli appena citati (iii) it-thassir tas-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta` Gudikatura Kriminali tal-20 ta` Frar 2008 fl-ismijiet Il-Pulizija (Spettur Alexander Paul Miruzzi) vs David Mifsud u l-konsegwenzjali liberazzjoni tar-rikorrent minn kull imputazzjoni u htija fir-rigward tal-akkuzi migjuba kontrih riferibbilment ghall-imsemmija kawza ; (iv) kwalsijasi rimedju iehor li din l-Onorabbli Qorti jidhrilha xieraq u opportun a tenur tal-Artikolu 46 tal-Kostituzzjoni u tal-Artikoli 13 u 41 tal-Konvenzjoni Ewropea, liema rimedju r-rikorrent jissottometti umilment li ghandu jinkludi kumpens xieraq ghall-vjolazzjonijiet fuq imsemmija ;

Jghidu ghalhekk il-konvenuti, prevja kwalsijasi dikjarazzjoni necessarja u opportuna, u ghar-ragunijiet premessi, ghaliex m`ghandhiex din il-Qorti :

1. Tiddikjara illi, ghar-ragunijiet fuq esposti, is-subartikolu 3 tal-artikolu 83 tal-Kap 406 tal-Ligijiet ta` Malta jikser id-drittijiet u Libertajiet Fondamentali tar-rikorrenti kif protetti mill-Kostituzzjoni ta` Malta fl-Artikolu 39 ;

2. Tiddikjara illi, ghar-ragunijiet fuq esposti, id-dispozizzjonijiet tas-subartiklu 3 tal-artikolu 83 tal-Kap 406 tal-Ligijiet ta` Malta jiksru id-drittijiet u Libertajiet Fondamentali tar-rikorrenti kif protetti mill-Konvenzjoni Ewropeja ghall-Protezzjoni tad-Drittijiet u l-Libertajiet Fundamentali tal-Bniedem :

(a) fl-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropea inkorporat fl-Ewwel Skeda tal-Kap 319 tal-Ligijiet ta` Malta ; u

(b) fl-Artikolu 4 tas-Seba` Protokoll tal-istess Konvenzjoni ;

3. Konsegwentement tiddikjara illi s-subartikolu 3 tal-Artikolu 83 tal-Kap.406 tal-Ligijiet ta` Malta huwa null u minghajr effett in kwantu leziv tal-Artikoli precitati tal-Konvenzjoni u tal-Kostituzzjoni ;

4. Tiddikjara konsegwentement illi kwalsijasi multa amministrattiva reklamata mill-intimat Kummissarju tat-Taxxa fuq il-Valur Mizjud a bazi tal-Artikolu 83(3) tal-Kap.406 jikkostitwixxu procedura penali b`konsegwenza ta` detement jew piena u li jrendu l-proceduri kriminali u pieni konsegwenzjali kif premessi nulli u minghajr effett ;

5. Tiddikjara illi, ghar-ragunijiet premessi f`dan ir-rikors, is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta` Gudikatura Kriminali tal-20 ta` Frar 2008 fl-ismijiet Il-Pulizija (Spettur Alexander Paul Miruzzi) vs David Mifsud tikkostitwixxi ksur tal-jeddijiet fundamentali tar-rikorrent kif protetti :

(a) fl-Artikolu 39 tal-Kostituzzjoni ;

(b) fl-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropea ; u

(c) fl-Artikolu 4 tas-Seba` Protokoll tal-Konvenzjoni Ewropea ;

6. Thassar l-imsemmija sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta` Gudikatura Kriminali tal-20 ta` Frar 2008 fl-ismijiet Il-Pulizija (Spettur Alexander Paul Miruzzi) vs David Mifsud fejn ir-rikorrent gie misjub hati tal-akkuza kif dedotta kontra tieghu f`dawk il-

proceduri u kkundannat ghal multa ta` hdax-il elf mija u hdax il-Ewro u hdax-il centezmu (€11,111.11) ;

7. Konsegwentement tordna l-liberazzjoni immedjata tar-rikorrent minn kull imputazzjoni u htija fir-rigward tal-akkuzi kif migjuba kontrih fil-kawza imsemmija fit-talba precedenti ;

8. Tiddikjara illi bl-agir taghhom l-intimati jew min minnhom huma responsabbli tal-vjolazzjonijiet tad-drittijiet fundamentali tar-rikorrent kif premess ;

9. Tiffissa kumpens xieraq dovut lir-rikorrenti ghall-vjolazzjonijiet fuq imsemmija ;

10. Tordna lill-intimati jew min minnhom ihallsu l-kumpens hekk likwidat lir-rikorrenti ;

11. Taghti kull rimedju, direttiva u kumpens iehor li jidhrilha xieraq u opportun a tenur tal-Artikoli 46 tal-Kostituzzjoni u 13 u 41 tal-Konvenzjoni Ewropea.

Rat id-dokumenti li kienu esebiti mir-rikorrenti, flimkien mal-lista tax-xhieda.

Rat id-digriet taghha tat-22 ta` April 2010 (fol 58 u 59) fejn, ghar-ragunijiet hemm moghtija, cahdet it-talba tar-rikorrent sabiex tissospendi l-esekuzzjoni tad-digriet tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta` Gudikatura Kriminali tat-28 ta` Jannar 2010 fil-kawza fl-ismijiet *Il-Pulizija vs David Mifsud* sakemm tigi deciza definittivament il-kawza tal-lum.

Rat ir-risposta tal-intimati prezentata fis-<u>16 ta` April 2010</u> li taqra hekk –

<u>Eccezzjonijiet Preliminari</u>

1. Illi fl-ewwel lok l-Onorevoli Prim Ministru ghandu jigi liberat mill-osservanza tal-gudizzju stante illi ai termini ta` l-artikolu 181B tal-Kap. 12 mhuwiex legittimu kontradittur ;

2. Illi fit-tieni lok, ir-rikorrent m`ghandux interess guridiku sabiex jattakka l-Artikolu 83(3) tal-Kap. 412 stante illi :

i) huwa ammetta l-akkuza kontrih fiz-zewg proceduri kriminali li ttiehdu kontrih quddiem il-Qorti tal-Magistrati, u cioe` dawk ta` l-2005 u 2008 rispettivament. L-ammissjoni hija indikazzjoni li ma kien hemm xejn fil-proceduri li r-rikorrent kien qed jara bhala rregolari. Ghalhekk ir-rikorrent ma jistax issa jissolleva lmenti dwar procedura illi hu ssottometta ruhu ghaliha kompletament fil-passat billi din issa saret res judicata.

ii) huwa ma uzax ir-rimedju miftuh ghalih illi jitlob referenza Kostituzzjonali fil-procedura ta` l-2008, u dan il-fatt mehud flimkien ma` l-ammissjoni msemmija aktar `il fuq jekwivalu ghal akwijexxenza min-naha tar-rikorrent ;

3. Illi inoltre u bla pregudizzju ghas-suespost, ir-rikorrent naqas milli jezawrixxi r-rimedji ordinarji li kellu ghad-dispozizzjoni tieghu, konsistenti f`appell minn xi wahda jew aktar mis-sentenzi moghtija mill-Qorti tal-Magistrati fil-konfronti tieghu.

<u>Mertu</u>

4. Illi bla pregudizzju ghas-suespost, it-talbiet tar-rikorrent huma nfondati fil-mertu u dan ghar-ragunijiet segwenti :

5. B`riferenza ghall-paragrafu 7 tar-rikors promotur, ir-rikorrent wehel il-penali stante li wara s-sentenza ta` l-2002 huwa kien baqa` ma ssottomettiex ir-returns tal-VAT rikjesti. Dan in-nuqqas baqa` jtul minn April 2002 sa Novembru 2005. Iz-zewg sentenzi li nghataw fl-2005 u 2008 ma kinux jirreferu ghan-nuqqas tar-rikorrent li jissottometti r-returns izda ghan-nuqqas tieghu li jhallas il-multa ta` kuljum li giet imposta fuqu bhala konsegwenza ta` dak in-nuqqas. Is-sentenzi jirreferu ghall-istess nuqqas ta` hlas izda f`zewg perijodi differenti, u ghalhekk m`humiex dwar l-istess fatt ;

6. Illi b`riferenza ghall-paragrafu 8, it-tardivita` fil-pagament da parti tar-rikorrent ma tistax titqies bhala reat kontinwat. Skond l-artikolu 18 tal-Kodici Kriminali -

"Meta d-diversi atti maghmulin mill-hati, ukoll jekk fi zminijiet differenti, ikunu jiksru l-istess disposizzjoni tal-ligi, u jkunu gew maghmula b`rizoluzzjoni wahda, dawn l-atti jitqiesu bhala reat wiehed, imsejjah reat kontinwat ..."

Fil-kaz in ezami, in-nuqqas tar-rikorrent li jhallas il-multa akkumulata ma kienx riferibbli ghad-dispozizzjonijiet ta` xi ligi izda ghal sentenza tal-Qorti. Jekk wiehed jaccetta l-argument ta` l-attur dan ikun ifisser li sentenza tal-Qorti li ghaddiet in gudikat ma jkollhiex sahha assoluta, izda biss relattiva, billi l-hati jkun jista` jibqa` jisfida s-sentenza tal-Qorti ghax jaf li jekk jipprocedu darba kontrih ghall-multi ma jkunux jistghu jergghu jipprocedu aktar drabi. Ghalhekk, ma kien hemm ebda ksur tal-principju `<u>ne bis in idem</u>` fil-konfront tar-rikorrent ;

7. Illi b`referenza ghall-paragrafu 10, m`huwiex minnu li r-rikorrent m`ghandu ebda pendenzi ta` taxxa.

Fil-fatt, id-Dipartiment tal-VAT m`ghamilx deregistrazzjoni tar-rikorrent, kif hu qed jippretendi ; pjuttost, ir-registrazzjoni tieghu giet `blocked` stante illi r-rikorrent kien ghad fadallu pendenzi mad-Dipartiment ;

8. Illi b`referenza ghall-paragrafu 11, l-Artikolu 83(3) tal-Kap. 406 ma jilledix id-drittijiet tar-rikorrent, stante li mhux minnu li gew imposti `diversi penali riferibbilment ghall-istess nuqqas` ;

9. Illi b`referenza ghall-paragrafu 12, huwa assurd li r-rikorrent iqis ir-rifjut tal-petizzjoni mill-President ta` Malta bhala b`xi mod leziv tad-drittijiet tieghu. Il-President jiddeciedi dwar petizzjonijiet skond id-diskrezzjoni tieghu, u r-rikorrent ma setax jippretendi li nuqqas bhal tieghu seta` jigi sanat mill-President meta huwa insistentement kien sfida l-awtorita` tal-Qorti bin-nonkuranza tieghu ta` l-obbligi kollha imposti fuqu mis-sentenza li nghatat kontrih fl-2002 ;

Illi rigward il-paragrafu 13, mill-kontenut tar-rikors promotur ma jirrizultax li din il-Qorti ghandha twettaq dak li qed jigi mitlub minnha stante li ma sehh ebda ksur tal-Kostituzzjoni jew tal-Konvenzjoni Ewropea ;

Illi fid-dawl tas-suespost u fi kwalunkwe kaz, it-talbiet tar-rikorrent ma jistghux jigu milqugha stante illi –

Mir-ragunijiet esposti fir-rikors promotur ma jirrizultawx ragunijiet validi ghaliex l-artikolu 83(3) ghandu jigi mpunjat, u ghalhekk l-ewwel tliet talbiet tar-rikorrent m`ghandhomx jintlaqghu ;

Illi bla pregudizzju ghas-suespost, b`referenza ghar-raba` talba, il-multa msemmija mir-rikorrent hija, kif jammetti hu stess, multa amministrattiva, u m`hijiex ta` natura kriminali. Il-Kodici Kriminali tipprovdi li azzjoni

kriminali tista` titmexxa indipendentement minn azzjoni civili. Inoltre d-disposizzjonijiet ta` l-artikolu 83(3), u senjatament fejn dawn jipprovdu ghall-hlas ta` multa amministrattiva, m`humiex intizi bhala piena izda bhala mezz kif il-persuna li kontriha jigu applikati tosserva l-ligi tal-VAT u ma taqax lura fid-dmirijiet taghha taht l-istess ligi. Ghalhekk ir-raba` talba m`ghandhiex tintlaqa` ;

Illi z-zewg talbiet immarkati bin-numru hamsa (5) m`ghandhomx jintlaqghu ghar-ragunijiet suesposti. Huwa car li s-sentenza li r-rikorrent qieghed jimpunja hija valida u ghandha tigi rispettata minnu minflok ma joqghod jipprova jdewwem il-hlas ta` l-ammont dovut minnu ;

Illi s-sitt talba allura lanqas m`ghandha tintlaqa` ;

Illi finalment, galadarba ma hemmx lezjoni tad-drittijiet fundamentali tar-rikorrent, lanqas it-talbiet seba` sa ghaxra m`ghandhom jintlaqghu.

Il-Pozizzjoni fil-Qorti Ewropea

Illi l-pozizzjoni addottata mir-rikorrent ma ssibx riskontru fil-gurisprudenza tal-Qorti Ewropea. Il-Qorti qatt ma ddecidiet li ma jistghux jittiehdu azzjonijiet kriminali u civili (amministrattivi) f`daqqa. Li l-Qorti ma tippermettix huwa li l-multa civili tkun fil-verita` ta` natura kriminali. Dan mhux il-kaz fis-sitwazzjoni li qed jilmenta minnha r-rikorrent ;

Illi fost il-kazijiet fejn giet trattata din il-kwistjoni wiehed jirriskontra l-kaz ta` Ruotsalainen vs Finland. F`din il-kawza, il-Qorti Ewropea sabet li l-applikant kien l-ewwel gie mixli u kkundannat fi proceduri kriminali talli evada taxxa fuq il-fuel, u mbaghad gie mitlub ihallas multa `amministrattiva` li pero` kienet it-tripplu ta` kemm kien

`seraq` lill-istat f`taxxi bl-uzu ta` dak il-fuel. Allura <u>l-element ta` proporzjonalita` kien nieqes</u> u l-Qorti dehrilha li dik kienet mizura ta` punizzjoni u deterrenza u allura kellha titqies bhala mizura kriminali ;

Illi izda fil-kaz odjern il-multa in kwistjoni ma gietx imposta minhabba f`ligi minn xi awtorita` jew korp, izda giet imposta mill-Qorti bhala garanzija li r-rikorrent odjern iwettaq id-dmir tieghu li jissottometti r-returns tal-VAT. Ma kienx hemm element ta` punizzjoni fis-sens li l-Qorti fl-2002 kienet speci qed taghmel patt mar-rikorrent li jwettaq dmiru u qed tassigura ruhha permezz tal-multa gornaljera illi hu fil-fatt izomm kelmtu. Il-multa ma kinitx bi tpattija ghal dak illi r-rikorrent naqas li jaghmel izda bhala assikurazzjoni li hu jwettaq dak li kien mistenni minnu. Fil-fatt, ir-rikorrent seta` lanqas ihallas centezmu mill-multa billi jottempera ruhu mar-rieda tal-Qorti fil-pront. Kieku ghamel hekk ma kien jehel XEJN. Izda Ruotsalainen ma kellux din l-opzjoni – huwa ried bil-fors ihallas multa sproporzjonata ghan-nuqqas amministrattiv li kien wettaq ;

Il-Qorti f` "Ruotsalainen" titkellem dwar l-importanza tan-natura tar-`reat` jew nuqqas imwettaq mill-persuna kkundannata, kif indikat aktar `l isfel. Ghalhekk, ghalkemm huwa minnu dak li jghid ir-rikorrent dwar li l-klassifika nazzjonali li fiha jaqa` reat ma torbotx lill-istess Qorti, dan ma jfissirx li fil-kaz odjern wiehed ghandu jieqaf hemm, ghax kieku ma jkunx hemm gwida cara bizzejjed ta` meta nuqqas jista` jitqies bhala kriminali ;

Kif qalet il-Qorti,

1. The Court`s established case-law sets out three criteria, commonly known as the "Engel criteria" (see Engel and Others v. the Netherlands, 8 June 1976, Series A no. 22), to be considered in determining whether or not there was a "criminal charge". The first criterion is the legal classification of the offence under national law, the second is the very nature of the offence and the third

is the degree of severity of the penalty that the person concerned risks incurring" ;

Il-Qorti tkompli tenfasizza illi –

2. The second criterion, the nature of the offence, is the more important. The Court observes that the relevant provision of the Fuel Fee Act was directed towards all citizens rather than towards a group possessing a special status. The applicant was liable in his capacity as owner or user of a diesel engine vehicle. As to the government`s argument that the fuel fee debit was intended as pecuniary compensation for damage, the Court is however not so convinced in the circumstances of the present case. It may well be that the fuel fee imposed corresponded to the damage caused, namely loss of revenue. <u>It is however to be noted that the fuel fee collected was trebled. This must in the Court`s view be seen as a punishment to deter re-offending, recognised as a characteristic feature of criminal penalties (see Ezeh, §§ 102 and 105). It may therefore be concluded that the fuel fee debit was imposed by a rule whose purpose was not only compensatory but also deterrent and punitive. The Court considers that this establishes the criminal nature of the offence.</u> (enfasi ta` l-esponenti) ;

L-esponenti jidhrilhom li kif diga` spjegaw aktar `il fuq, in-nuqqas tar-rikorrent li jhallas il-multa tal-Qorti ma jistax jitqies li huwa nuqqas kriminali, u jekk ghall-grazzja ta` l-argument wiehed kellu jikkonkludi hekk, jibqa` l-fatt illi l-proceduri ghall-gbir ta` dik il-multa huma fin-natura taghhom, kif diga` gie spjegat, proceduri ta` infurzar ta` ordni tal-Qorti li kienet torbot lir-rikorrent u mhux proceduri sabiex jergghu jikkastigaw mill-gdid lir-rikorrent tan-nuqqas originali tieghu li ma jissottomettix ir-returns tat-taxxa ;

Inoltre, il-multa amministrattiva lanqas ma ghandha xi element ta` tpattija izda hija biss intiza bhala mezz ta`

assikurazzjoni li t-taxpayer jaghmel dak li tobbligah jaghmel il-ligi ;

Rigward l-allegat ksur ta` l-artikolu 6, stante li r-rikorrent qieghed isejjes it-talbiet tieghu bazikament fuq allegazzjoni ta` proceduri li jilledu l-principju u d-dritt ta` `ne bis in idem`, allura l-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni jigi superfluwi, u dan skond l-insenjament ta` l-istess Qorti Ewropea ;

Ghal darb`ohra, l-esponenti sejrin jikkwotaw mis-sentenza ta` "Ruotsalainen" :

"3. The applicant complained that the failure to comply with the non bis in idem rule amounted to a violation of Article 6 of the Convention ;

4. The court notes that the principle is embodied solely in Article 4 of Protocol No. 7 ; the other provisions of the Convention do not guarantee compliance with it either expressly or implicitly (see Ponsetti and Chesnel v. France (dec.), cited above). It follows that this part of the application is incompatible ratione materiae with the provisions of the Convention within the meaning of Article 35 § 3 and must be rejected in accordance with Article 35 § 4."

Ghaldaqstant ghar-ragunijiet suesposti, l-esponenti jitolbu bir-rispett li din l-Onorabbli Qorti joghgobha tichad ir-rikors odjern bl-ispejjez kontra r-rikorrent.

Rat l-atti tal-kawzi kriminali li ghalihom ir-rikorrent ghamel riferenza fir-rikors tieghu, liema atti kienu esebiti b`nota tad-19 ta` Mejju 2010 (fol 75 sa 137).

Rat il-verbal tal-udjenza tat-22 ta` Gunju 2006.

Rat li f`dik l-udjenza l-partijiet kienu diretti mill-Qorti sabiex igibu provi u jaghmlu sottomissjonijiet dwar l-ewwel tliet eccezzjonijiet preliminari.

Wara li semghet ix-xiehda tar-rikorrent, semghet is-sottomissjonijiet tad-difensuri tal-partijiet, u rat l-atti tal-kawza, il-Qorti tat sentenza fid-9 ta` Frar 2012 fejn, ghar-ragunijiet hemm moghtija, cahdet l-ewwel tliet eccezzjonijiet preliminari tal-intimati, bl-ispejjez kontra taghhom, u ordnat li l-kawza tkompli tinstema` fil-mertu.

Semghet ix-xiehda tar-rikorrent fl-udjenzi tat-3 ta` April 2012 u tal-14 ta` Gunju 2012 u rat id-dokument li pprezenta fl-udjenza tal-ahhar.

Semghet ix-xiehda ta` Connie Azzopardi u tar-rikorrent fl-udjenza tat-23 ta` Ottubru 2012 u rat id-dokumenti li l-ewwel xhud ipprezentat fl-istess udjenza.

Semghet ix-xiehda ta` Connie Azzopardi fl-udjenza tal-24 ta` Jannar 2013 u rat id-dokument li x-xhud ipprezentat fl-istess udjenza.

Rat in-nota b`dokument li l-intimati pprezentaw fl-udjenza tal-5 ta` Marzu 2013.

Rat il-verbal tal-udjenza tat-22 ta` April 2013.

Rat id-digriet taghha moghti f`din l-udjenza fejn laqghet it-talba tal-intimati sabiex jipprezentaw risposta ulterjuri fejn jeccepixxu l-karenza ta` interess guridiku.

Rat ukoll illi f`dik l-udjenza l-Qorti dderigiet ukoll lill-partijiet illi hija kienet sejra taghti decizjoni dwar r-risposta ulterjuri qabel tghaddi ghall-konsiderazzjoni tal-mertu.

Rat ir-risposta ulterjuri li l-intimati pprezentaw fis-26 ta` April 2013 u li taqra hekk –

Illi t-talbiet tar-rikorrent huma wkoll affetti min-nuqqas ta` interess guridiku u dan peress li r-rikorrenti bbenefika minn amnestija. Illi bhala parti mill-iskema ta` amnestija, il-persuna li titlob li tibbenefika minn tali skema hija obbligata li tirtira l-kawzi li tkun istitwiet kontra d-Dipartiment li permezz taghhom tkun qed toggezzjona ghall-hlas tal-multi inflitti fuqha.

Illi l-ibbenefikar mill-iskema jeradika l-interess guridiku fil-kawza odjerna liema interess ghandu jkun attwali, personali u li jkopri l-procediment kollha tal-kawza. Illi l-gurisprudenza tghallem li l-interess guridiku irid jibqa` jissussisti matul l-andament kollu tal-kawza u meta r-rikorrent ivvantaggja ruhhu mill-imsemmija amnestija ipso jure svesta ruhhu mill-interess guridiku necessarju biex ikompli din il-kawza.

Salv u mpregudikat kwalunkwe eccezzjoni ohra f`kaz ta` bzonn.

Rat in-nota ta` osservazzjonijiet li l-intimati pprezentaw fis-26 ta` Gunju 2013.

Rat in-nota ta` sottomissjonijiet li r-rikorrent ipprezenta fis-6 ta` Settembru 2013.

Rat id-digriet moghti fl-udjenza tas-17 ta` Settembru 2013 fejn il-Qorti halliet il-kawza ghas-sentenza ghal-lum dwar l-eccezzjoni ulterjuri.

Rat l-atti l-ohra tal-kawza.

Ikkunsidrat :

II. <u>Provi</u>

<u>Ir-rikorrent</u> xehed illi huwa kien direttur ta` Davison Co Ltd ; in-negozju taghha kien il-bejgh ta` accessorji tal-karozzi. In-negozju kien sejjer hazin u ghalaq fl-2003. Huwa baghat ittra bl-avukat lid-dipartiment tal-VAT biex iwaqqaf in-numru tal-VAT.

Ighid illi wara li dahhal ir-returns, ma rceviex aktar komunikazzjonijiet minghand id-Dipartiment.

Mistoqsi dwar l-akkuzi li bihom kien akkuzat, ir-rikorrent wiegeb illi huwa sar jaf bihom recentement.

Ighid illi bejn l-2002/2003, huwa kien mar ma` missieru d-Dipartiment tal-VAT u hemm hallas b`cheque bilanc ta` hlasijiet li kellu maghhom. Kien missieru li tah il-flus biex ihallas il-VAT ghaliex hu ma setax jaghmel tajjeb ghad-djun tieghu. Id-Dipartiment qalulu li ma kellu jaghti xejn aktar.

Xi zmien wara, issejjah biex jidher quddiem il-Qorti tal-Magistrati ghaliex kien jidher li kien hemm ammonti li kienu ghadhom dovuti. L-avukat tieghu dak iz-zmien kien l-Av. David Farrugia Sacco. Il-Qorti tat sentenza u hu ma kienx appella minn dik is-sentenza.

Xehed illi talab ukoll mahfra presidenzjali, li pero` kienet michuda.

Xi zmien wara, ir-rikorrent ighid illi d-Dipartiment tal-VAT baghat jinfurmah illi kellu jhallas €11,000 bhala VAT. Meta mar id-Dipartiment, xehed illi qalulu li ma kellu jhallas xejn.

Ir-rikorrent jaccetta illi meta n-negozju tieghu mar hazin, huwa kien dam biex jibghat il-VAT returns. Ighid illi wara li rcieva tahrika biex jidher quddiem il-Qorti tal-Magistrati, id-Dipartiment tal-VAT kien stqarr illi ma kellux oggezzjoni li tinhafirlu l-multa. Il-Qorti tat sentenza fejn xorta wahda kellu jhallas il-multa.

Ir-rikorrent ipprezenta d-Dok SG1. Din hija dikjarazzjoni mid-Dipartiment tal-VAT fejn ighid illi ma kienx qed isib oggezzjoni li jinhafru l-multi tieghu. Ighid illi pprezenta dak id-dokument quddiem il-Qorti tal-Magistrati.

Ir-rikorrent ikompli jfisser illi minn taghrif illi nghata mid-Dipartiment tal-VAT il-multa kienet lahqet il-figura ta` €39,000. Ighid illi hallas l-ammont ta` €8,000 minflok dik il-figura wara li bbenefika minn skema li kien dahhal il-Gvern. Il-hlas sar f`Mejju tal-2012. Kien infurmat mid-Dipartiment tal-VAT illi jekk il-procediment tal-lum jigi deciz favur tieghu, kien sejjer jinghata lura l-ammont li hallas. Ma kien fadallu jaghti xejn lid-Dipartiment tal-VAT.

<u>Fil-kontroezami</u>, ir-rikorrent kien mistoqsi jekk kienx appell mit-tliet sentenzi li kienu nghataw mill-Qorti tal-Magistrati fejn hu kien akkuzat. Wiegeb illi fl-2002 kellu kawza quddiem il-Magistrat Saviour Demicoli fejn kien wehel multa. Kellu mahfra mill-President ta` Malta u hallas biss madwar Lm 100. Il-Magistrat Demicoli baghtu

jirranga mad-Dipartiment tal-VAT. Hu mar u hallas. Fl-2005, talbuh ihallas €11,000. Meta mistoqsi jekk kienx ammetta fil-kawza tieghu kemm quddiem il-Magistrat Demicoli kif ukoll quddiem il-Magistrat Doreen Clarke, ir-rikorrent wiegeb illi ma jiftakarx.

Jixhed illi ma kienx jaf li fis-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati kienet imposta fuqu penali ta` Lm 6 kuljum sakemm jipprezenta r-returns.

Jikkonferma li kien rcieva tahrika biex jidher il-Qorti ghat-tieni darba ghaliex kien wehel multa billi kien dam ma pprezenta r-returns tal-VAT. Kien jaf ghalfejn kien imharrek. Mistoqsi mill-Qorti jekk kienx ammetta anke dik l-akkuza, ir-rikorrent accetta li hekk ghamel fuq parir legali.

<u>Connie Azzopardi</u> mid-Dipartiment tal-VAT xehdet illi fuq isem ir-rikorrent kien hemm numru tal-VAT : 1737 8114. Il-bilanc kien jidher ta` zero. Ipprezentat Dok VAT1. Minn dan id-dokument jidher illi kien hemm ammont li thallas ta` €625.46 bhala *late return penalty*.

Kompliet tixhed illi Davison Co Ltd kellha bilanc ta` €42,350.27. Ipprezentat Dok VAT2. Ir-rikorrent ibbenefika minn skema li biha kienu qed jinhafru l-multi u l-imghaxijiet jekk tithallas s-somma ta` €8151.68. Il-hlas sar fit-30 ta` Mejju 2012. Ipprezentat Dok VAT3 u VAT4.

Stqarret illi l-*late return penalty* tigi mposta ghaliex l-persuna tkun ipprezentat ir-returns tard. Tkun multa ghal kull perijodu ta` taxxa. *Short penalty payments* jirreferu ghal meta persuna tkun ipprezentat ir-returns jew minghajr pagament jew b`pagament parzjali.

Qalet illi Davison Co Ltd kellha numru tal-VAT : 1443 1531. L-ahhar *tax period* taqa` ghalaq fil-31 ta` Jannar 2005. Ipprezentat Dok VAT5. Il-kumpannija ma kenitx *deregistered* izda l-istatus taghha huwa dak ta` *blocked pending deregistration* ghaliex ma sarux il-pagamenti kollha. Ir-rikorrent kien pero` bbenefika mill-amnestija li tniediet fil-budget. Ipprezentat Dok CA1 ; dan juri l-penali li wehel u ghal liema perijodi. Mill-istess dokument jidher illi ghal ewwel *tax period* ma kienx hemm *late return*.

Fissret illi fil-kaz tar-rikorrent l-ewwel kaz ta` *late return* kien ghall-perijodu ta` bejn l-1 ta` Frar 1999 u t-30 ta` April 1999. Ittiehdu proceduri kontra tieghu li pero` kienu rtirati ghaliex ipprezenta r-return. It-tieni kaz kien ghall-perijodu ta` bejn l-1 ta` Awissu 1999 u l-15 ta` Settembru 2000. Kien immultat Lm 100. Kellu zmien tlett xhur biex jikkonforma ruhu, u fin-nuqqas jehel penali ta` Lm 6 kuljum. Kien hemm it-tielet u r-raba` kazi dwar *late returns* li kienu ceduti u kien jirrigwardaw il-perijodi kollha sa` l-ahhar ta` Lulju 2002. Mistoqsija mill-qorti jekk wara l-2002 kienx hemm passi ohra li ttiehdu kontra r-rikorrent, ix-xhud wiegbet illi kienet giet preparata ittra ohra “*to prosecute*” izda waqfet hemm. Fis-17 ta` Novembru 2005, inghatat sentenza kontra r-rikorrent fejn immultat €3132. Il-hlas kellu jsir lill-Qorti mhux lid-Dipartiment ghal perijodu bejn t-8 ta` April 2002 u l-11 ta` Settembru 2003. Baqa` ma sarx hlas, u ghalhekk kellha tittiehed *further action*. Ir-rikorrent kien immultat €11,111.11 ghal kaz iehor li kien jirrelata ghall-perijodu ta` bejn it-12 ta` Settembru 2003 u l-14 ta` Novembru 2005.

Ikkunsidrat :

III. <u>Sottomissjonijiet</u>

<u>Fin-nota taghhom, l-intimati</u> jsostnu li r-rikorrent ibbenefika mill-iskema li kienet harget bis-sahha tal-Avviz

Legali 112 tal-2012. Skond l-intimati, ladarba pprevalixxa ruhu minn dik l-iskema, llum ir-rikorrent m`ghadx ghandu l-interess li tirrikjedi l-ligi sabiex jissokta bil-kawza. L-intimati jaghmlu riferenza in sostenn ghal numru ta` sentenzi, li l-Qorti hadet konjizzjoni taghhom. Skond l-intimati, l-interess ta` min jistitwixxi l-azzjoni m`ghandux jipprevali biss fil-bidu, izda anke matul il-kors kollu tal-kawza, sal-ahhar.

L-intimati jaghmlu riferenza ghall-Art 4(e) tal-Avviz Legali 112 tal-2012 li jistabilixxi li kull appell li jkun pendenti quddiem il-Bord tal-Appelli, quddiem it-Tribunal ta` Revizjoni Amministrattiva jew quddiem il-Qorti tal-Appell irid jigi rtirat sa mhux aktar tard mill-15 ta` April 2012 meta l-persuna registrata tikkwalifika ghat-thassir. Fil-kaz tal-lum, ir-rikorrent ressaq l-istanza taht ezami sabiex jottjeni t-thassir ta` sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhal Qorti ta` Gudikatura Kriminali. B`dik is-sentenza, ir-rikorrent kien ordnat ihallas multa ghaliex kien inadempjenti fl-osservanza ta` disposizzjoni tal-Kap 406. L-intimati qeghdin isostnu li dak li r-rikorrent ried jikseb bl-istanza tal-lum issa kisbu meta bbenefika mill-iskema prevista minn dak l-avviz legali. Fuq l-iskorta ta` dak deciz mill-Qorti ta` l-Appell (Sede Inferjuri) fit-3 ta` Gunju 1961 fil-kawza "**Albert Mizzi noe vs Anthony Camilleri**", l-intimati jikkontendu li interpretazzjoni logika li wiehed ghandu jaghti tal-effett tal-Avviz Legali 112 tal-2012 huwa li sabiex persuna tibbenefika mill-iskema trid twaqqaf kull procediment gudizzjarju pendenti kontra d-Dipartiment.

Fin-nota tieghu, ir-rikorrent jilmenta illi wara s-sentenza tas-7 ta` Frar 2002, fejn instab hati li naqas li jibghat id-denunzji tat-taxxa, u kien ikkundannat ihallas multa u penali kuljum sakemm jikkonforma ruhu mas-sentenza, huwa rega kien ipprocessat u misjub hati talli naqas milli jikkonforma ruhu u kien ikkundannat. Skond ir-rikorrent, ghall-istess reat huwa kien ikkundannat darbtejn : darba b`sentenza tas-17 ta` Novembru 2005 u ohra tal-20 ta` Frar 2008. Skond ir-rikorrent, dak kien jikkostitwixxi ksur tal-principju ta` *ne bis in idem*, u kwindi

ksur tad-drittijiet fundamentali tieghu skond l-Art 39 39 tal-Kostituzzjoni, l-Art 6 tal-Konvenzjoni, u l-Art 4 tas-Seba` Protokoll tal- Konvenzjoni.

Dwar Art 4(e) tal-Avviz Legali 112 tal-2012, ir-rikorrent jirrileva li d-disposizzjoni taghmel referenza specifika ghal liema organi gudizzjarji jew kwazi gudizzjarji qeghda tirreferi. Fost dawn l-organi ma hemmx inkluzi l-qrati ta` gurisdizzjoni kostituzzjonali li jfisser li hekk kienet l-intenzjoni tal-legislatur. Ir-rikorrent jirreferi ghas-sentenza tat-13 ta` Mejju 2013 illi tat il-Qorti Civili (Sezzjoni tal-Familja) fil-kawza "**AB vs Direttur tar-Registru Pubbliku**".

Ir-rikorrent jissottometti li gurisprudenza aktar ricenti tirrikonoxxi illi fid-dubju m`ghandux ikun it-taxpayer li jbati ("**A.B. Ltd. vs Kummissarju tat-Taxxa fuq il-Valur Mizjud**" deciza mill-Qorti ta` l-Appell fid-9 ta` Frar 2001 u "**A.B. Ltd vs Direttur tat-Taxxa tad-Dwana u tas-Sisa**" deciza mill-Qorti ta` l-Appell fis-7 ta` Mejju 2004. It-tifsira li l-intimati qeghdin jaghtu tad-disposizzjoni tal-Avviz Legali 112 tal-2012 hija kontestata ghaliex dak li qed jinghad mill-intimati huwa permess biss meta l-ligi tonqos li tirregola xi istitut guridiku gdid (ara : "**Paul Ciantar vs Kummissarju tat-Taxxi Interni**" deciza mill-Qorti tal-Appell fit-18 ta` Gunju 2010.

Il-kwistjoni li l-Qorti ghandha quddiemha fil-kawza tal-lum mhijiex dwar semplici taxxa jew multa izda hija dwar il-karattru punittiv tal-multi hekk imsejha amministrattivi li – skond ir-rikorrent - ghandhom effett leziv tad-drittijiet fundamentali tar-rikorrent ghaliex qeghdin jigi abbinati ma` pieni ohra. Ir-rikorrent isostni ghall-istess perijodi ta` taxxa, ir-rikorrent inkorra *short payment penalties, late return penalties* u interessi punittivi. Il-multi ghandhom karattru penali kif qalet il-Qorti Kostituzzjonali fil-kawza "**John Geranzi Limited vs Kummissarju tat-Taxxi Interni et**" deciza fit-30 ta` Novembru 2012.

Skond ir-rikorrent, sabiex ikun ivvjolat il-principju ta` *ne bis in idem*, ma hemmx bzonn li wiehed jigi effettivament immultat jew misjub hati darbtejn izda huwa bizzejjed li gie assoggettat ghal proceduri aktar minn darba ghal istess fatt.

Sabiex l-intimati jipprovaw illi r-rikorrent ma` ghandux interess guridiku, huwa necessarju li jipprovaw illi hu ma jikkwalifikax bhala *vittma* ta` l-ksur tad-drittijiet fundamentali tieghu. Skond ir-rikorrent, l-iskema taffettwa biss il-quantum tal-penali, mentri l-lanjanzi tieghu jmorru oltre dik il-kwistjoni, ghaliex jekk kemm il-darba jinghata ragun minn din il-Qorti, ikun ifisser li l-pieni, taxxi u multi molteplici ma jistghux jigu applikati u jkunu effettivi kontra tieghu. B`hekk ebda pagament ma kien ikun dovut lanqas dak li hallas hu taht l-iskema. Kwindi l-interess tieghu ghadu veljanti ghall-finijiet u effetti kollha tal-ligi.

Ikkunsidrat :

IV. <u>Risultanzi</u>

Mhux kontestat illi r-rikorrent ibbenefika mill-iskema tal-2012 fejn minflok kumulu ta` €39,728.64 ta` hlasijiet dovuti lid-Dipartiment tal-VAT hallas €8,151.68. Ir-rikorrent ighid illi hallas *under protest.*

Bis-sentenza tal-lum, din il-Qorti sejra tiddeciedi jekk bil-fatt illi r-rikorrent fil-mori tal-kawza bbenefika mill-iskema giex karenti l-interess guridiku mehtieg biex ikompli l-kawza (kif isostnu l-intimati fir-risposta ulterjuri taghhom) jew jekk dak l-interess ghadux intatt (kif isostni r-rikorrent) ghaliex l-esitu ta` sentenza ta` din il-Qorti favorevoli ghar-rikorrent dwar il-mertu tkun ta` beneficcju jew *utilita*` ghalih.

Tibda billi tirrileva illi l-Art 4(e) tal-Avviz Legali 112 tal-2012 m`ghandux rilevanza ghall-kwistjoni tal-interess guridiku kif qeghda tigi prospettata fil-kawza tal-lum. L-iskop ta` dik id-disposizzjoni huwa sabiex jekk persuna ikollha appell pendenti jew quddiem il-Bord tal-Appelli jew quddiem it-Tribunal ta` Revizzjoni Amministrattiva jew quddiem il-Qorti ta` l-Appell tkun trid tirtira f`terminu prestabbilit sabiex tkun tista tibbenefika mill-iskema. Il-procediment tal-lum li huwa ta` vena kostituzzjonali la huwa appell, u lanqas huwa menzjonat fid-disposizzjoni ; kwindi l-intimati ma jistghux jiccitaw dik id-disposizzjoni sabiex isostnu li r-rikorrent m`ghadx fadallu interess.

Dwar l-interess guridiku, din il-Qorti presjeduta mill-Onor. Imhallef Joseph R. Micallef fis-sentenza taghha tas-17 ta` Novembru 2011 fil-kawza "**Anthony P. Farrugia vs L-Onorevoli Prim Ministru et"** qalet hekk –

Illi jidher sewwa li jingħad li f`kawza fejn persuna tallega li garrbet ksur ta` jedd fundamentali mħares mill-Kostituzzjoni jew mill-Konvenzjoni, dik il-persuna trid turi li għandha interess guridiku biex tiftaħ kawza bħal dik. Huwa biss f`kawza maħsuba taħt l-artikolu 116 tal-Kostituzzjoni, l-hekk imsejħa "actio popularis" dwar in-nuqqas ta` siwi ta` ligijiet, li m`huwiex meħtieg li l-parti attrici turi li għandha xi interess personali biex tressaq kawza bħal dik. Mill-bqija, jidher li l-principji li jistabilixxu x`għandu jkun dan l-interess f`kawza "ordinarja" japplikaw ukoll għall-kawzi taħt din il-procedura specjali ta` ksur ta` dritt fundamentali [PA. (Kost.) RCP ***19.10.2000*** *fil-kawza fl-ismijiet* ***Victoria Cassar vs Awtorita` Marittima ta` Malta et****]. Ukoll jekk wieħed kellu jqis is-sottomissjoni tal-għaref difensur tar-rikorrent dwar l-istatus ta` "vittma" f`kaz bħal dan, l-istess parti mgarrba trid turi li hija tassew "vittma" u dan jikkostitwixxi l-interess guridiku tagħha biex tressaq u tmexxi `l quddiem azzjoni bħal din ;*

Illi dan ifisser li, kif ingħad għadd ta` drabi mill-Qrati Maltin, l-interess meħtieg irid ikun wieħed dirett, legittimu u kif ukoll attwali (P.A. ***20.1.1950*** *fil-kawza fl-ismijiet*

***Watson vs Sacco** (Kollez. Vol: **XXXIV.ii.453**, u jrid joħrog minn stat attwali ta` ksur ta` jedd, liema ksur ikun jikkonsisti f`kundizzjoni pozittiva jew negattiva li xxejjen jew tipprova ggib fix-xejn dritt li jappartieni lid-detentur jew li lilu jkun mistħoqq (P.A. **27.3.1990** fil-kawza fl-ismijiet **Muscat et vs Buttigieg** (Kollez. Vol: **LXXIV.iii.481)** ;*

*Illi l-interess guridiku f`parti attrici huwa dak li l-imħarrek jirrifjuta jew jonqos li jagħraf il-jedd tal-istess attur u li, fih innifsu, joħloq il-ħtiega tal-vertenza. Għalhekk, dan igib miegħu l-konsegwenza li l-ewwel u l-aqwa interess guridikament ammissibbli huwa dak li kull persuna għandha, jigifieri li titlob li, fil-konfront tagħha, isir ħaqq jew li tigi msewwija ingustizzja magħmula fil-konfront tagħha (App. Kumm. **2.4.1993** fil-kawza fl-ismijiet **Farrugia et vs Buħagiar** (Kollez. Vol: **LXXVII.ii.98)** ;*

*Illi biex tali interess ikun tutelat minn karattru guridiku, irid ikun iwassal għal rizultat ta` utilita` u vantagg għal min irid jezercita l-jedd (App. Civ. **13.2.1953** fil-kawza fl-ismijiet **Manche` vs Montebello** (Kollez. Vol: **XXXVII.i.56)**, b`mod li jekk l-azzjoni ma tistax twassal biex tipproduci tali rizultat għal min jibdiha, dik l-azzjoni ma tistax tregi (P.A. **7.1.1953** fil-kawża fl-ismijiet **Camilleri vs Sammut** (Kollez. Vol: **XXXVII.ii.605)**. Kien minħabba f`dan il-principju li għadd ta` sentenzi caħdu l-jedd tal-azzjoni lil min ried jikseb b`sentenza biss dikjarazzjoni mingħajr oggett materjali (Ara App. Ċiv. **8.6.1942** fil-kawża fl-ismijiet **Cortis vs Bonello** (Kollez. Vol: **XXXI.i.218)** ;*

*Illi gie stabilit ukoll mill-Qrati li dak li jfisser l-interess tal-attur għandu jkun jidher mill-att tal-kawza nnifisha (Ara App. Civ. **3.12.1984** fil-kawza fl-ismijiet **Borg vs Caruana)**, u għalkemm il-mottiv tal-interess mhux meħtieg li jkun imsemmi fl-att li bih il-kawza tinfetaħ, għandu għall-anqas jirrizulta mill-provi jekk kemm-il darba jigi kuntrastat (App. Civ. **12.12.1983** fil-kawza fl-ismijiet **Ignazio Gatt vs Michael Debono et** (mhix pubblikata) ;*

*Illi, dwar il-kwestjoni tal-attwalita` tal-interess, b`mod partikolari dak l-interess li għandu juri l-attur biex isostni l-kawza, ingħad ukoll li fil-prattika gudizzjarja wieħed jista` jressaq kawza biex jikseb dikjarazzjoni preordinata għal azzjoni definitiva u aħħarija, minkejja li din ma tkunx giet inkluza fl-azzjoni ta` accertament (PA. **12.3.1946** fil-kawza fl-ismijiet **Balluci vs Vella Gera noe** (Kollez. Vol:*

XXXII.ii.257) ;** u App. Civ. **4.12.1944** fil-kawza fl-ismijiet **Xuereb vs Petrococchino** (Kollez. Vol: **XXXII.i.540)**. Madankollu, f`kaz bħal dan, il-Qorti trid tkun soddisfatta li jkun hemm l- interess meħtieg, anki preordinat għall-kawza l-oħra, u li d-dikjarazzjoni miksuba fil-kawza ta` accertament tkun tifforma l-bazi tal-kawza l-oħra li tista` tinfetaħ `il quddiem (Ara P.A. **10.10.1966** fil-kawża fl-ismijiet **Giuffrida noe vs Borg Olivier noe et** (Kollez. Vol: **L.ii.310** u Vol: **LI.i. 130)

*Illi l-interess mhux tabilfors ikun wieħed li jigi kwantifikat f`somma determinata ta` flus jew gid. L-interess jista` jkun ukoll meqjus imsejjes jekk jimmira li jħares jew jagħti għarfien għal jedd morali jew suggettiv [P.A. **13.10.1952** fil-kawza fl-ismijiet **Axiaq vs Mizzi noe et** (Kollez. Vol: **XXXVI.ii.532)**] imbasta l-jedd invokat ma jkunx wieħed ipotetiku [App. Civ. **15.12.1932** fil-kawza fl-ismijiet **Scolaro vs Bailey** (Kollez. Vol: **XXVII.ii.195)**] ;*

Illi, minħabba li kawza dwar ilment ta` ksur ta` jedd fundamentali tista` titressaq kemm jekk dak il-jedd ikun diga` nkiser jew qiegħed jinkiser b`xi għamil u kif ukoll jekk ikun hemm il-bizgħa tal-ksur ta` dak il-jedd, joħrog li f`kaz bħal dan l-element tal-interess guridiku jieħu xejra partikolari mill-aspett tal-attwalita`. Dan m`għandux ikun ta` xkiel għall-applikazzjoni tal-principji fuq imsemmija, għaliex l-interess guridiku mistenni xorta waħda jirrizulta fejn, fil-kaz konkret u mhux semplicement ipotetiku, il-ksur ravvizat ikun wieħed rejali u imminenti" ;

Hija l-fehma konsiderata ta` din il-Qorti illi sabiex jinghad li r-rikorrent ghandu l-interess guridiku, huwa mehtieg li d-decizjoni li eventwalment tinghata mill-Qorti dwar il-mertu tkun taghmel jew le differenza ghal posizzjoni legali tieghu. Dan il-punt qed jigi senjalat b`referenza ghal dak li kien deciz fit-13 ta` Marzu 2013 mill-Qorti Kostituzzjonali fil-kawza "**Buttigieg vs Kummissjoni Elettorali**". Hemm il-Qorti kienet sostniet illi meta decizjoni ma taghmel l-ebda differenza ghal posizzjoni legali tal-attur, hemm ikun karenti l-interess rikjest mil-ligi. **Pero` mhux hekk huwa l-kaz tal-lum**. Ghalkemm huwa minnu li r-rikorrent ibbenefika minn skema li giet proposta mill-Gvern, is-serje ta` talbiet li

ppropona r-rikorrent f`dan il-procediment huma mpernjati fuq allegat ksur ta` jeddijiet fundamentali specifikament indikati u spjegati f`dettall fil-korp tar-rikors promotorju. Il-fatt li r-rikorrent ibbenefika mill-iskema b`ebda mod ma tirrendi karenti l-interess guridiku tieghu ghall-kumpless ta` ragunijiet fattwali u legali diga` esposti, u konfermati mill-kostanza tal-gurisprudenza.

Decide

Ghar-ragunijiet kollha premessi, il-Qorti qeghda tichad l-eccezzjoni tal-karenza ta` l-interess guridiku tar-rikorrent, kif kienet dedotta fir-risposta ulterjuri tal-intimati, spejjez ghall-intimati.

Tordna s-smigh tal-kawza fil-mertu.

< Sentenza In Parte >

--------------------------------TMIEM--------------------------------